

Karácsonyfaosztás házon belül

A mecseki karácsonyfa-szállítmányokat – beleértve a „repi” küldeményeket is – az átvevők mindig a legnagyobb meglepéssel fogadták. A központban, a saját dolgozóknak behozott fák kiosztása viszont mindig „rázós” eseménynek számított. Hiába küldték be az erdészetek a legszebb fákat, a központban mégis a legkeményebb kritikával fogadták.

A fákat a telepekről az ügyes erdőművelő asszonyok vágják ki, és a legtermészetesebb dolognak tartották, hogy válogatott, szép fákat küldjenek be. A nehéz körülmények között is helytálltak. A legnagyobb gondot a ráfagyott hó, jég, zúzmara okozta, amikor a máglya mellett kellett leolvasztani róluk a jeget.

Visszaemlékezve az első időkre, mindenki egy fát kapott névre szólóan. Néhány évre rá mindenki három fát rendelhetett, amiket összekötve, névvel ellátva hoztak be. Végül már többet is kérhettek, ha előre feliratkoztak, és a behozott fák közül tetszés szerint választhattak.

Hosszú éveken át néhai *Szabó Róbert* (1942–2003) kezelte a karácsonyfakerteket, és intézte az értékesítéseket. Sopronban végzett a technikumban, először Vajszlón, majd Árpádtetőn volt kerületvezető, végül a központban erdőművelő lett.

Ügyes, talpraesett szakember volt, aki örömmel végezte a munkáját. Mindenkiel udvariasan beszélt, és igyekezett az egyéni kéréseket is teljesíteni. A központi dolgozók részére ő bonyolította, vagy inkább „vezényelte le” a karácsonyfaigény felmérését, a beszállítást és az átadást.

A legtöbb alkalommal ott voltam az átadáson, mert sokan már előre megkértek, hogy segítsék a fák kiválasztásában, majd szállítható állapotba hozásában, azaz magyarul az összekötésben.

Szegény Robi a legszebb fákat hozatta be, remekül megszervezte az átadást, amelyet személyesen vezetett, mégis minősíthetetlen beolvasásokat kellett eltűnne, amelyeknek két visszatérő eleme az volt: hogy „miért hozott be ilyen alakatlan, csúf fákat”, illetve „miért akart kiszúrni az irodistákkal”.

Látszott szegény Robin, hogy mennyire fáj ez neki, de szó nélkül tűrt... Sokévi kemény tapasztalat után egyik évben a kiírt karácsonyfaosztás előtti délután benyt a szobámba. Szomorú volt, láttam rajta, hogy valami nagyon bántja. Azzal kezdte, hogy kérni szeretne valamit, de ne csodálkozzak a kérésen, ha lehet, segítsék neki.

Egy darabig állt szegény, majd megszólalt, hogy talán jobb, ha el sem mondja, és menni készült. Kíváncsi lettem, mi lehet ez a furcsa kérés – mondja el. Nagy nehezen kibökte, holnap szabadságra szeretne menni. Elnevettem magam, én csak egyszemélyes csai-

pat vagyok, mint a telekügyeket intéző, és nem adhatok neki szabadságot.

Ez természetes, de a főnökei azt a feltételt szabták neki, hogy a helyettesítéséről maga gondoskodjon. Már végigkérdezte az egész hivatalt, senki sem vállalta, én maradtam utolsónak.

Már majdnem kiszaladt a számon, hogy bokros teendőim miatt én sem érek rá, de átérezve szegény Robi nehézségeit, a következőket válaszoltam. Nagy megtiszteltetésnek veszem, hogy ezt az összetett, nehéz feladatot rám mernéd bízni, de még a részleteket sem tudom.

Elmondta a forgatókönyvet. Reggel 8 óra után beszállítják a fákat. Több fuvar lesz, lerakják az udvaron a falak mellé, egyenként, hogy jól láthatók le-

gyenek. Ezután le hívom a dolgozókat, akik megkeresik a nekik tetsző fákat, nekem bemutatják, regisztrálják, és ha végeztek, beengedhetem az utcán várakozó szomszédokat, a környék lakóit, akik mindig türelmesen várnak.

Ha ők is végeztek, azután úgy kettő óra körül jön a kereskedő és elviszi a maradékot. Két segítségem lesz, az írnok, és aki a pénzt beszedi.

Megkérdeztem, nem tart-e attól, hogy elrontok valamit. Nevetve nyugtatott meg, semmit sem tudok elrontani, ha mégis, másnap reggel mindent helyrehoz. Rendben van, válaszoltam, holnap helyettesítelek. Lemondom a holnapra bejelentkezett ügyfeleket, hogy szabad legyek. Munkaruhát húzok, a kerti ollót és az ágfűrészemet az övemre kötöm, minden kemény beszélést elengedek a fülem mellett és a következő reggel részletesen beszámolok. Nyugodtan mehetsz szabadságra.

Robi arca felderült, megköszönte, és ezzel elváltunk. Néhány perc múlva jön a ház gondnok asszonya, és közölte, nem gondolta volna, hogy Robinak sikerült helyettes találnia. Az utasítás az, hogy az udvari ajtó zárva lesz, csak az utcán keresztül, körbe, a gépkocsikijárón lehet az udvarra menni, erre készüljek fel.

Ezután sorba jöttek a kedves munkatársak, akik igen örültek, hogy én lettem a karácsonyfás. Bejelentették, hogy „fontos elfoglaltságuk miatt” holnap vidéken lesznek, és megkértek, én válasszam ki, és tegyem félre a karácsonyfáikat, másnap viszik majd el. Felírtam egy papírra, összejött vagy 40-45 fa...

Másnap reggel még át sem öltöztem, már szalad hozzám a gondnok asszony, hogy megjött az első fuvar, vegyem át, de legyen résen, mert mindig kevesebbet hoznak...

Lemegyek az udvarra, a gépkocsi vezető a fülembé súgja, 3 fával több van. A többi fuvaroknál is így volt, összejött vagy tíz darab többlet. Tehát nem igaz az, hogy hiánnyal kell kezdenem a karácsonyfaosztást, a gondos Robi erre is gondolt...

Miután lerakták a fákat, kiválogattam a papíron levő fákat, és felcímkéztem, és abba a sarokba tettem, ahová a névre szóló néhány fát is tették. Ahogy elkészültem, már jöttek is a dolgozók.

Minden rendben ment. Segítettem választani és összekötni, ha kérték, ágakat vágtam le. Aki ragaszkodott hozzá, oda kísértem az írnochoz és a beárazásnál is jelen voltam. Minden ment szépen, de észrevettem, hogy néhány fiatal títán megdézsmálta a felcímkézett fákat.

Odasietek, a fák nagy része hiányzott, címkék a földön, még ki sem nyithattam a számat, máris lerohantak: „mit képzelsz, itt szabad választás van, és nem válogathatom ki a legszebb fákat” és csak mondják, és mondják. Rámutatok a földön fekvő cédulákra, olvassátok el, nem az „én” fáimat, hanem az övéket vittétek el. Amit eddig mondtatok, elengedem a fülem mellett, de holnap elmondom a fák gazdáinak mit műveltetek. Most csak annyit mondok, hogy nem dobhatjátok a földre és nem taphoshatjátok meg a fákat. Úgy elillantak, mintha ott sem lettek volna.

Újból kiválogattam a fákat, még szerencse, hogy Robi a legszebb fákat hozatta be, hamar elkészültem. Csak egy baj történt, a névre beküldött fákról megfeledeztem, de a nevekre sem emlékeztem.

Közben a vezérigazgatótól üzenetet kapok, vigyek a vendége részére egy szép kis fát. Gyorsan kiválasztom, és fel akarom vinni. Az udvari ajtónál az egykori szigorú titkárnő áll őrt. Rám kiabál: az utasítás magára is vonatkozik!

Nyújtom a fát, vigye fel a vezérigazgatóhoz. Mindkét kezét a háta mögé

rejt, nehogy a kezébe adhassam, és felenged. A vezérigazgató és vendége nagyon megdicsérték a választásért. Mire leérek, a háziak már elfogytak, jöhetnek a kívüllállók.

A hosszú várakozás után is türelmesen viselkedtek. A választott fákat bemutatják, és együtt megyünk az írnochoz. Egy öregebb néni nem tud választani. Kikérdeztem, milyen fát keres, a fa a sarokba fog állni, másfél méteres legyen, és ne sűrű, hanem „ritkás”. Végig nézek a fákon, és egy nagy fa felső részében vélem megtalálni a néni fáját. Odahívom a nénit, aki elmondja, ő is erre gondolt, de a nagy mérete miatt el sem tudná vinni, és az egészet ki kellene fizetni.

Megkértem, jelölje ki a fa hosszát, ráhagytam a befogás méretét, majd az ágfűrészszel a viszonylag vastag törzset kettévágtam, és már viszem is a pénztárhoz. Egy alacsony árat mondtam, és kikísértem a nénit a kapuhoz. A kapunál megáll, és megkérdezi, nem lesz-e valami bajom, hogy elvágtam a nagy fát a kedvéért.

Csak annyit válaszoltam, hogy én semmit sem csináltam, mert az erdei angalka adta a fát. Mire visszamegyek, egy fiatal leány, akit egyetemistának néztem, mutatja meg a kiválasztott fáját, ami egy kisebb szürke fenyő volt. Valami derengett, hogy ezt valakinek névvel küldték be, nem emlékeztem rá, és senkitől sem kérdezhettem meg, ki

lehetett ez a fa – végül odaadtam a fát a lánynak. Hamarosan megjött a kereskedő, megjegyezve, hogy „jól kiválogatták”, elvitte a maradékot.

Másnap reggel a folyosón jön a párttitkár, és mérgesen mondja: hát csak annyi eszed volt, hogy elajándékoztad a kis „ezüst” fenyőimet? Nem tudtam okosabbat válaszolni, hogy valóban csak annyi eszem volt. Szaladok Robihoz, aki pont telefonál. Hamar letette a kagylót, és nevetve mondja, a fák már úton vannak, rövid időn belül itt lesznek. Ekkor jövök rá, hogy a többi kis szürke fenyőt pedig úgy elvitték, hogy észre sem vettem.

Beszámolok a tegnapi nap minden részletéről. Robi mosolyogva hallgatja, megköszöni a szolgálatomat, és kérdezi: ugye jövőre is számíthat rám, majd hozzáteszi, a kereskedő olyan keveset adott a maradék fákért, hogy nem érdemes odaadni neki. Ha tudok jobbat, örömmel fogadja.

Ezek után Szabó Róbert nyugdíjba vonulásáig minden évben én voltam a „karácsonyfás”. Minden simán ment, nem voltak kis történetek sem, amikre emlékezhetnék, és a maradék fákat, a levágott ágakkal együtt a közeli ferences templom kapta meg, és vitte el. A fenyőágakat templomdíszítésre használták, a fákat a rászoruló családoknak adták.

Dr. Tóth Aladár
okl. erdőmérnök

*Az Országos Erdészeti Egyesület
és az Erdészeti Lapok Szerkesztősége ezúton kíván
minden kedves Tagtársnak és Olvasónak
Áldott, Békés Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Új Esztendőt!*